

2025/2598

16.12.2025

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2025/2598,

15. detsember 2025,

Haagi tegevusjuhendi ja ballistiliste rakettide leviku tõkestamise toetamise kohta massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu võttis 12. detsembril 2003 vastu massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia.
- (2) Nõukogu võttis 17. novembril 2003 vastu ühise seisukoha 2003/805/ÜVJP, ⁽¹⁾ milles kutsutakse liitu üles veenma võimalikult paljusid riike Haagi tegevusjuhendile alla kirjutama, eelkõige selliseid riike, kellel on võime kasutada ballistilisi rakette. Samuti kutsuti nimetatud ühises seisukohas edasi arendama ja rakendama tegevusjuhendit ja eelkõige selle usaldust suurendavaid meetmeid, ning edendama tihedamaid vastastikuseid seoseid tegevusjuhendi ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mitmepoolse massihävitusrelvade leviku tõkestamise süsteemi vahel.
- (3) 2016. aasta Euroopa Liidu üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias rõhutatakse, et liit suurendab oma panust kollektiivsesse julgeolekusse.
- (4) 2022. aasta julgeoleku- ja kaitsevaldkonna strateegilises kompassis viidatakse, et massihävitusrelvade levik ja nende kandesüsteemid on pidev oht, ning väljendatakse liidu eesmärki tugevdada konkreetseid liidu meetmeid desarmeerimise, relvade leviku tõkestamise ja relvastuskontrolli eesmärkide toetamiseks.
- (5) Nõukogu on varem vastu võtnud viis otsust, millega toetatakse Haagi tegevusjuhendit ja ballistiliste rakettide leviku tõkestamist, nimelt otsused 2008/974/ÜVJP, ⁽²⁾ 2012/423/ÜVJP, ⁽³⁾ 2014/913/ÜVJP, ⁽⁴⁾ (ÜVJP) 2017/2370 ⁽⁵⁾ ja (ÜVJP) 2023/124, ⁽⁶⁾

⁽¹⁾ Nõukogu 17. novembri 2003. aasta ühine seisukoht 2003/805/ÜVJP massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku tõkestamist käsitlevate mitmepoolsete lepingute ülemaailmse kohaldamise ja tugevdamise kohta (ELT L 302, 20.11.2003, lk 34, ELI: <http://data.europa.eu/eli/compos/2003/805/oj>).

⁽²⁾ Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta otsus 2008/974/ÜVJP ballistiliste rakettide leviku tõkestamist käsitleva Haagi tegevusjuhendi toetuseks massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 345, 23.12.2008, lk 91, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/974/oj>).

⁽³⁾ Nõukogu 23. juuli 2012. aasta otsus 2012/423/ÜVJP ballistiliste rakettide leviku tõkestamise toetamise kohta massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia ja nõukogu ühise seisukoha 2003/805/ÜVJP rakendamise raames (ELT L 196, 24.7.2012, lk 74, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2012/423/oj>).

⁽⁴⁾ Nõukogu 15. detsembri 2014. aasta otsus 2014/913/ÜVJP Haagi tegevusjuhendi ja ballistiliste rakettide leviku tõkestamise toetamise kohta massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 360, 17.12.2014, lk 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2014/913/oj>).

⁽⁵⁾ Nõukogu 18. detsembri 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/2370 Haagi tegevusjuhendi ja ballistiliste rakettide leviku tõkestamise toetamise kohta massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 337, 19.12.2017, lk 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2370/oj>).

⁽⁶⁾ Nõukogu 17. jaanuari 2023. aasta otsus (ÜVJP) 2023/124 Haagi tegevusjuhendi ja ballistiliste rakettide leviku tõkestamise toetamise kohta massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 16, 18.1.2023, lk 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/124/oj>).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia, Euroopa Liidu üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia ning julgeoleku- ja kaitsevaldkonna strateegilise kompassi rakendamiseks toetab liit operatiivtegevuse kaudu jätkuvalt Haagi tegevusjuhendi ülemaailmset kohaldamist, täielikku rakendamist ja täiustamist.
2. Lõikes 1 osutatud operatiivtegevuse eesmärgid on järgmised:
 - a) edendada ülemaailmselt Haagi tegevusjuhendile allakirjutamist;
 - b) edendada Haagi tegevusjuhendi täielikku rakendamist tegevusjuhendile alla kirjutanud riikides ning
 - c) aidata kaasa Haagi tegevusjuhendi paremale lõimimisele ballistiliste raketide leviku piiramiseks tehtavatesse jõupingutustesse.
3. Lõikes 1 osutatud operatiivtegevuse üksikasjalik kirjeldus on esitatud lisas.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“).
2. Artiklis 1 osutatud operatiivtegevuse tehnilist rakendamist teostab *Fondation pour la recherche stratégique* (FRS).
3. FRS täidab lõikes 2 osutatud ülesandeid kõrge esindaja järelevalve all. Selleks sõlmib kõrge esindaja FRSiga vajalikud kokkulepped.

Artikkel 3

1. Artiklis 1 osutatud tegevuse rakendamise lähtesumma on 1 099 446,40 eurot.
2. Kulusid, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud lähtesummast (edaspidi „kulud“), hallatakse vastavalt liidu eelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja reeglitele.
3. Järelevalvet kulude nõuetekohase haldamise üle teeb komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon FRSiga asjakohase lepingu (edaspidi „leping“). Lepingus sätestatakse, et FRS tagab liidu rahalise toetuse nähtavuse vastavalt selle toetuse suurusele.
4. Komisjon püüab sõlmida lepingu niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Komisjon teavitab nõukogu kõigist lepingu sõlmimise käigus esile kerkivatest probleemidest ning teatab nõukogule lepingu sõlmimise kuupäeva.

Artikkel 4

1. Kõrge esindaja annab nõukogule käesoleva otsuse rakendamise kohta aru, lähtudes FRSi koostatud korrapärastest aruannetest. Nimetatud aruannete põhjal viib nõukogu läbi hindamise.
2. Komisjon annab teavet artiklis 1 osutatud tegevuse finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.
2. Käesolev otsus kaotab kehtivuse 36 kuu möödumisel lepingu sõlmimise kuupäevast. Kui kuue kuu jooksul alates käesoleva otsuse jõustumise kuupäevast ei ole nimetatud lepingut sõlmitud, kaotab käesolev otsus kehtivuse.

Brüssel, 15. detsember 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

K. KALLAS

LISA

1. KONTEKST JA ALUSPÕHIMÕTE

Ballistiliste raketide leviku tõkestamist käsitlev Haagi tegevusjuhend (edaspidi „tegevusjuhend“) on rahvusvaheline leping, mis võeti vastu 2002. aastal, et piirata massihävitusrelvade kandevõimega ballistiliste raketide levikut. Tegevusjuhend sisaldab ka usaldust suurendavaid meetmeid, et vähendada valearvutuse ohtu, mida põhjustavad ballistiliste raketide lennukatsed ja rahumeelsete satelliit-raketide orbiidile laskmine. Enam kui kaksikümmend aastat pärast tegevusjuhendi vastuvõtmist on see asjakohasem kui kunagi varem, kuna paljudes maailma piirkondades arendatakse jätkuvalt ballistilisi tehnoloogiaid ning pinged riikide vahel, kes neid tehnoloogiaid omavad, muudavad igasuguse läbipaistvus- ja kommunikatsioonimehhanismi hädavajalikuks, et vältida eskaleerumist. Kuigi tegevusjuhendiga on praegu liitunud 145 liikmesriiki, on vaja teha täiendavaid jõupingutusi, pidades silmas selle täielikku ülemaailmset kohaldamist. EL annab oma panuse olulisse teavitustegevusse, et edendada tegevusjuhendi ülemaailmset kohaldamist ning selle rakendamist ja integreerimist massihävitusrelvade leviku tõkestamise laiemasse režiimi.

2. ÜLDINE EESMÄRK

Selle tegevuse üldine eesmärk on aidata kaasa rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule, usaldusele ja läbipaistvusele ning massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamisele, edendades tegevusjuhendi ülemaailmset kohaldamist, täielikku rakendamist ja täiustamist. Kõnealune tegevus täiendab ja toetab liidu diplomaatilist suhtlust tegevusjuhendile alla kirjutanud riikide ja tegevusjuhendile mitte alla kirjutanud riikidega.

3. ERIEESMÄRGID

Tegevuse erieesmärgid on järgmised:

- a) edendada tegevusjuhendile allakirjutamist, pidades silmas selle ülemaailmset kohaldamist, sealhulgas edendades dialoogi tegevusjuhendile alla kirjutanud ja mitte alla kirjutanud riikide vahel;
- b) edendada tegevusjuhendi täielikku rakendamist tegevusjuhendile alla kirjutanud riikides;
- c) aidata kaasa tegevusjuhendi paremale lisamisele ballistiliste raketide leviku piiramiseks tehtavatesse jõupingutustesse. See hõlmab tegevusjuhendi nähtavuse suurendamist ja üldsuse teadlikkuse suurendamist ballistiliste raketide levikust tulenevatest riskidest ja ohtudest ning ballistiliste raketide leviku dünaamika, kosmosevaldkonna arengu, tegevusjuhendi tõhustamise võimaluste ning tegevusjuhendi ja muude asjakohaste mitmepoolsete õigusaktide vahelise koostöö edendamise võimaluste uurimist, eelkõige uuringute kaudu.

4. OODATAVAD VÄLJUNDID

- a) **Tegevusjuhendi ülemaailmne kohaldamine, selle rakendamine ja integreerimine massihävitusrelvade leviku tõkestamise raamistikku.** Väljundid, mis on seotud tegevusjuhendi ülemaailmse kohaldamisega, selle rakendamisega ja integreerimisega massihävitusrelvade leviku tõkestamise raamistikku, koosnevad mitmesugusest teavitus- ja kaasamistegevusest. Teavitussürituste eesmärk on suurendada teadlikkust tegevusjuhendist ja edendada liidu eesmärke tegevusjuhendi ülemaailmseks kohaldamiseks. Korraldatavad üritused parandavad ka tegevusjuhendi rakendamist ja kõigi allakirjutanud riikide kaasamist selle töösse, loovad riigiametnikele ja ekspertidele platvormi mitteametlikuks arvamuste vahetamiseks strateegilistes küsimustes ning aitavad seeläbi suurendada riikidevahelist usaldust. Täpsemalt korraldab Fondation pour la recherche stratégique (FRS) järgmist.
 - i) **Neli piirkondlikku ja/või allpiirkondlikku seminari** (võimalik, et Lõuna-Aasias, Lähis-Idas, Kesk-Ameerikas ning Kariibi mere piirkonnas ja Aafrikas). Sellised üritused toimuvad tihedas koostöös vastavate vastuvõtivate riikide valitsustega ning vajaduse korral asjakohaste akadeemiliste ringkondadega. Üritused viiakse läbi esmajärjekorras nende riikide huvides, kes ei ole tegevusjuhendile alla kirjutanud. Erilist tähelepanu pööratakse selliste allakirjutanud riikide osalemisele, kes on „piirkondlikud liidrid“, et käsitleda prioriteete ja vaatenurki piirkondlikust seisukohast. Kaasatakse piirkondlikud eksperdid, piirkondlike organisatsioonide esindajad, ÜRO desarmeerimisküsimuste büroo (UNODA) piirkondlike büroode ametnikud, FRSi eksperdid, ELi ja liikmesriikide ametnikud, eesistuja ja vahetu keskne kontaktisik. Vajaduse korral võiks kaaluda erasektori osalejate, eelkõige kosmosevaldkonna äriühingute osalemist. Nendel ühe või pooleteise päeva pikkustel kohtumistel soodustatakse interaktiivsust.

- ii) **Kohtumised ametnikega valitud riikidest, kes ei ole tegevusjuhendile alla kirjutanud**, kuid näitavad üles võimalikku huvi tegevusjuhendiga ühinemiseks. Need tehnilised kohtumised toimuvad pealinnades või muudes asjakohastes paikades (ÜRO asukohad – New York, Viin ja Genf, piirkondlikud organisatsioonid jne). Tegevusjuhendile mitte alla kirjutanud sihtriikide hulka kuuluvad riigid, kes on teavitustegevuses osalenud mitu aastat, eelkõige need, kes hääletavad tegevusjuhendit toetavate ÜRO Peaassamblee resolutsioonide poolt. Erilist tähelepanu pööratakse ELi ja liikmesriikide juhitavate poliitiliste demaršide toetamisele, et seda teavitustegevust kohandatud ettekannete ja arutelude abil täiendada ja hõlbustada. Koostöös tegevusjuhendi eesistuja, vahetu keskse kontaktisiku või teiste ELi liikmesriikidega korraldatakse teavituskohtumisi ka ÜRO Peaassamblee esimese komitee raames (lõuna- ja kahepoolsed kohtumised).

- iii) **Kolm lõunaagset kõrvalüritust**, mis korraldatakse Viinis tegevusjuhendi iga-aastase korralise kohtumise raames ning mis võimaldavad tegevusjuhendi kogukonnal, eelkõige iga-aastaselt korralisel kohtumisel osalevatel delegaatidel suhelda raketiekspertidega ja arutada massihävitusrelvade levikuga seotud praeguseid suundumusi. Konkreetseid teemasid võimaldaksid osaleda Viinis asuvatel asutustel, eelkõige UNODA-l ja ÜRO kosmoseasjade bürool (UNOOSA). 2027. aastal tähistatakse kõrvalüritusel tegevusjuhendi 25. aastapäeva.

- iv) **Kaks kõrvalüritust ÜRO Peaassamblee esimese komitee raames**, et toetada New Yorgis ÜRO Peaassamblee resolutsioone (2026. ja 2028. aastal). Ürituste kuupäevad valitakse nii, et neil oleks võimalik osaleda nii esimeses kui ka neljandas komitees osalevatel delegaatidel. Enne resolutsioonide esitamist esimesele komiteele antakse taotluse korral abi eesistujale, vahetule kesksele kontaktisikule või teistele liikmesriikidele, et suurendada esimese komitee hääletavate riikide toetust ÜRO Peaassamblee resolutsioonile, mis esitatakse tegevusjuhendi toetuseks.

- v) **Mitmesugune abi vahetule kesksele kontaktisikule**, et edendada tegevusjuhendi rakendamist, kasutades allakirjutanud riikidele suunatud erinevaid kaasamise meetmeid (riikide suutlikkuse suurendamine iga-aastaste deklaratsioonide esitamiseks ja kontaktpunktide nimetamiseks, tõlked, veebiplatvormi muutmine, eesistuja ja vahetu keskse kontaktisiku abistamine võimaliku mitteametliku istungitevahelise kohtumise või muus vormis toimuvate tegevusjuhendi arendamise arutelude ettevalmistamisel ja sisu osas jne).

- b) **Tegevusjuhendi ja raketite leviku alase teadlikkuse suurendamine**. Tegevusega luuakse väljundeid, mis aitavad suurendada teadlikkust ballistiliste raketite leviku tõkestamisest. See võimaldab tegevusjuhendi kogukonnale juurdepääsu asjakohastele dokumentidele ja eksperditeadmistele ballistiliste raketite, kanderaketite ning seotud sündmuste ja tehnoloogia arengu kohta. See annab uuele spetsialistide põlvkonnale võimaluse tutvuda ballistiliste raketite leviku küsimustega. Samuti on selle eesmärk tagada, et raketite levik ja tegevusjuhend integreeritakse täielikult arutellu relvastuskontrolli, massihävitusrelvade ja strateegilise stabiilsuse üle.
 - i) **Järgmise põlvkonna kaasamine**. Ballistiliste raketite leviku tõkestamise noorterühmast valitakse välja kaks uut gruppi, keda toetatakse, et suurendada teadlikkust tegevusjuhendist ja koolitada eri piirkondade noori spetsialiste nendes küsimustes. Mõlemad grupid töötavad ühe aasta koos ning osalevad mitmesugustes veebitegevustes ja ühel füüsilisel kohalviibimisega üritusel. Stipendiaatide valimise eesmärk on luua koostoime ÜRO Desarmeerimisuuringu Instituudi (UNIDIR) kosmosejulgeoleku stipendiaatide programmiga. Akadeemilistel asutustel ja ekspertidel palutakse toetada rühma oma teadmistega ning korraldada võimaluse korral kohtumine. Mõlema programmi lõpus on oodata lühikest kirjalikku aruannet, milles noorterühm esitab soovitusel tegevusjuhendi tuleviku kohta.
 - ii) **Uue kosmosetööstuse kogukonna kaasamine**. Kuna viimastel aastatel on rõhutatud tegevusjuhendi tähtsust kosmosevaldkonna reguleerimisele kaasaaitava vahendina, on väga oluline laiendada teavitustegevust uuele kosmosetööstusele ning suurendada teadlikkust raketite leviku ohtudest ja läbipaistvuse rollist. Seega korraldatakse projekti käigus suutlikkuse suurendamise hübriidseminar. Sellel seminaril tehakse järgmist:
 - 1) lisatakse aruteluteemade hulka massihävitusrelvade levikuga seotud väljakutsed ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise rahvusvahelised normid;

2) arutatakse usaldust suurendavate meetmete rolli ja uuritakse, kuidas saab näha ette läbipaistvuse, säilitades samal ajal tundliku teabe;

3) soodustatakse laialdast osalemist ja traditsioonilisemate osalejate kaasamist, et võimaldada kogemuste ja heade tavade jagamist.

iii) **Ballistiliste rakettide leviku alaste teadmiste ajakohastamine.** Tuginedes rakettide leviku, kosmose ja seonduvate küsimuste alastele eksperditeadmistele, mida FRSi tiim on aastate jooksul kogunud, on selle rubriigi eesmärk ajakohastada ja värskendada olemasolevat teabekogumit, mille FRS on selle teema kohta avaldanud, selleks et ametnikud ja huvitatud üldsus saaksid tutvuda autoriteetse teabega, samuti selleks et esitada teavet didaktilisemalt ja luua vastavalt vajadusele uut sisu. Eelkõige teeb FRS selle rubriigi raames järgmist:

1) ajakohastab ballistiliste rakettide ja kanderakettide andmebaasi ning tagab, et liikmesriikide esindajatel ja asjaomastel osalejatel on sellele juurdepääs;

2) teeb tööd, et avaldada vajaduse korral lühianalüüs (üks lehekülj) ballistiliste rakettide ja kanderakettide peamiste arengusuundade kohta;

3) ajakohastab olemasolevaid lühidokumente ja loob visuaalse infograafika abil õppematerjale, et tuua esile rakettide leviku praeguseid suundumusi ja kosmosestartidega seotud suundumusi;

4) avaldab ühe teadusartikli rakettide levikut ja kosmosestarte puudutaval kesksel teemal.

iv) **Projektialase teadlikkuse suurendamine.** FRS jätkab kommunikatsioonivahendite (veebisait, sotsiaaltööstus jne) arendamist ja kasutamist, et edendada projekti ja ELi toetust tegevusjuhendile. Selles rubriigis on samuti ette nähtud vahendid tegevusjuhendi tutvustamiseks muudel massihävitusrelvade leviku tõkestamise peamistel foorumitel, piirkondlikel kohtumistel ja tähtajata töörühmas, kus käsitletakse avakosmose võidurelvastumise ennetamise kõiki aspekte. Samuti innustatakse osalema UNIDIRi kosmosejulgeoleku konverentsil.

5. LÕPPSAAJAD

a) nii tegevusjuhendile alla kirjutanud kui ka mitte alla kirjutanud riigid;

b) valitsusametnikud, poliitikakujundajad, reguleerivad asutused, eksperdid, kes esindavad eelkõige nooremat ekspertide põlvkonda;

c) rahvusvahelised, piirkondlikud ja allpiirkondlikud organisatsioonid;

d) akadeemilised ringkonnad ja kodanikuühiskond, kes esindavad eelkõige nooremat ekspertide põlvkonda;

e) tegevusjuhendi eesistuja;

f) tegevusjuhendi vahetu keskne kontaktisik (Austria välisministeerium);

g) teised liikmesriigid, kes soovivad tegevusjuhendit propageerida.

6. KOHT

FRS valib kohtumiste, seminaride ja muude ürituste võimalikud toimumiskohad, konsulteerides Euroopa välisteenistuse vastavate talitustega. Kohtade valimisel kasutavate kriteeriumite hulka kuuluvad konkreetse piirkonna asjaomase riigi või valitsustevahelise organisatsiooni tahe ja pühendumus korraldada üritus. Riikide külastuste ja riigipõhiste tegevuste konkreetsed kohad sõltuvad huvitatud riikide või valitsustevaheliste organisatsioonide kutsetest. Kuigi füüsiliste kohtumiste ja ürituste väärtus on äärmiselt oluline, korraldatakse kulutõhususe tagamiseks vajaduse korral virtuaalseid kohtumisi.

7. KESTUS

Tegevuse hinnanguline kestus on kokku 36 kuud.
